

ΕΥΡΩΠΑΪΚΟ ΔΙΚΑΣΤΗΡΙΟ ΑΝΘΡΩΠΙΝΩΝ ΔΙΚΑΙΩΜΑΤΩΝ

ΠΡΩΤΟ ΤΜΗΜΑ

ΥΠΟΘΕΣΗ ΚΟΝΤΑΛΕΞΗΣ (No 2)
κατά της Ελλάδος
(ΠΡΟΣΦΥΓΗ ΥΠ' ΑΡΙΘΜ. 29321/13)

ΑΠΟΦΑΣΗ

ΣΤΡΑΣΒΟΥΡΓΟ

6 Σεπτεμβρίου 2018

*Η απόφαση αυτή θα καταστεί οριστική, σύμφωνα με τις προϋποθέσεις
που καθορίζονται στο άρθρο 44 § 2 της Σύμβασης
Ενδέχεται να τύχει βελτιώσεων ως προς την μορφή*

ΣΥΜΒΟΥΛΙΟ ΤΗΣ ΕΥΡΩΠΗΣ**Στην υπόθεση ΚΟΝΤΑΛΕΞΗΣ κατά της Ελλάδος**

Το Ευρωπαϊκό Δικαστήριο Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων (Πρώτο Τμήμα), συνεδριάζον σε Τμήμα συντιθέμενο από τους δικαστές :

Kristina Pardalos, *Πρόεδρο,*

Λίνο – Αλέξανδρο Σισιλιάνο

Ales Pejchal

Ksenija Turkovic

Armen Harutyunyan

Pauliine Koskelo

Tim Eicke *Δικαστές και*

Renata Degener *Αναπληρωτή Γραμματέα Τμήματος*

Αφού διασκέφτηκε σε συμβούλιο την 10^η Ιουλίου 2018

Εκδίδει την ακόλουθη απόφαση, η οποία υιοθετήθηκε κατά την ως άνω ημερομηνία :

ΔΙΑΔΙΚΑΣΙΑ

1.- Η υπόθεση εισήχθη δυνάμει της (υπ' αριθ. 29321/13) προσφυγής, την οποία κατέθεσε κατά της Ελληνικής Δημοκρατίας ο κ. Παναγιώτης ΚΟΝΤΑΛΕΞΗΣ («προσφεύγων»), υπήκοος του Κράτους αυτού, ο οποίος προσέφυγε ενώπιον του Δικαστηρίου την 24^η Απριλίου 2013 δυνάμει του άρθρου 34 της Συμβάσεως για την Προάσπιση των Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων και των Θεμελιωδών Ελευθεριών («η Σύμβαση»).

2.- Ο προσφεύγων εκπροσωπήθηκε από τους Σ. ΤΣΑΚΥΡΑΚΗ και Σ. ΣΚΛΗΡΗ, Δικηγόρους Αθηνών. Η Ελληνική Κυβέρνηση («η Κυβέρνηση») εκπροσωπήθηκε από την πληρεξουσία της κα Μ. ΓΕΡΜΑΝΗ, Πάρεδρο του Νομικού Συμβουλίου του Κράτους .

3.- Ο προσφεύγων ισχυρίσθηκε παραβίαση των άρθρων 46 και 6 παρ. 1 της Συμβάσεως.

4.- Την 20^η Ιουνίου 2013, η προσφυγή κοινοποιήθηκε στην Κυβέρνηση.

ΩΣ ΠΡΟΣ ΤΑ ΠΡΑΓΜΑΤΙΚΑ ΠΕΡΙΣΤΑΤΙΚΑ

ΠΕΡΙΣΤΑΣΕΙΣ ΤΗΣ ΥΠΟΘΕΣΕΩΣ

5.- Ο προσφεύγων γεννήθηκε το 1952 και διαμένει στην Αθήνα.

6.- Την 24^η Νοεμβρίου 2008, ο προσφεύγων προσέφυγε ενώπιον του Δικαστηρίου με την με αριθμό 59000/08 προσφυγή του, παραπονούμενος ότι υπήρξε παραβίαση του δικαιώματος της πρόσβασής του σε Δικαστήριο « που προβλέπεται από τον νόμο », για τον λόγο , κυρίως, ότι ένας από τους φυσικούς δικαστές που όφειλαν να δικάσουν την υπόθεσή του κατά την ημέρα της δημόσιας συνεδρίασης της υπόθεσης αντικαταστάθηκε από τον αναπληρωτή του, χωρίς καμία αιτιολογία που να δικαιολογεί την αντικατάσταση αυτή.

7.- Δυνάμει της από 31 Μαΐου 2011 αποφάσεως, το Δικαστήριο αποφαινεται ως ακολούθως :

« Όσον αφορά στην αντικατάσταση του φυσικού δικαστή από τον αναπληρωτή του δικαστή κατά την ημέρα της δημόσιας συνεδρίασης, το Δικαστήριο υπενθυμίζει ότι το μέρος της φράσης « που προβλέπεται από τον νόμο » αφορά όχι μόνο τη νόμιμη βάση της ύπαρξης του ίδιου του δικαστηρίου, αλλά ακόμη και τη σύνθεση της έδρας κατά την εκδίκαση κάθε υπόθεσης (Buscarini κατά Saint-Marin (déc.), υπ' αριθμόν 31657/96, 4 Μαΐου 2000).

Το Δικαστήριο σημειώνει ότι η σχετική ελληνική νομοθεσία απαιτεί στα συνταχθέντα πρακτικά της δημόσιας συνεδρίασης να αναφέρεται ο λόγος για τον οποίο ο φυσικός δικαστής δεν μπόρεσε να δικάσει την υπόθεση και ο οποίος πρέπει να είναι ένας από τους τρεις λόγους που

απαριθμούνται στον νόμο : ασθένεια, ανυπέρβλητος προσωπικός λόγος ή ανυπέρβλητη υπηρεσιακή δυσχέρεια. Ωστόσο, τα πρακτικά της δίκης εν προκειμένω δεν ανέφεραν παρά ότι ο δικαστής « δεν ήταν σε θέση να δικάσει ». Ο Άρειος Πάγος απέρριψε τον ισχυρισμό του προσφεύγοντος, κρίνοντας ότι ο όρος « δεν ήταν σε θέση » παρέπεμπε αναπόφευκτα σε έναν από τους τρεις προαναφερόμενους λόγους. Κατά τη γνώμη του Δικαστηρίου, η έλλειψη λεπτομερών ενδείξεων σχετικά με τον λόγο κωλύματος αρκεί για να δημιουργήσει αμφιβολίες περί της διαφάνειας της διαδικασίας αντικατάστασης και τους πραγματικούς λόγους που οδήγησαν σ' αυτήν.

Αιτιολογία τόσο ευρεία του κωλύματος του φυσικού δικαστή που όφειλε να δικάσει την υπόθεση του προσφεύγοντος κατά την ημέρα της δημόσιας συνεδρίασης συνιστά κατάφωρη παραβίαση των διατάξεων του άρθρου 17 παρ. 7 του Κώδικα Οργανισμού Δικαστηρίων και Κατάστασης Δικαστικών Λειτουργιών, έτσι ώστε το Δικαστήριο δεν μπορεί να θεωρήσει ότι το δικαστήριο ενώπιον του οποίου ο προσφεύγων εμφανίστηκε την 28^η Ιουνίου 2007 ήταν « δικαστήριο που προβλέπεται από τον νόμο ».

Υπήρξε, συνεπώς, παραβίαση του άρθρου 6 παρ. 1 σχετικά με αυτό το θέμα.

8.- Την 27^η Δεκεμβρίου 2011, ο προσφεύγων υπέβαλε ενώπιον του Εισαγγελέα Εφετών Αθηνών αίτηση επανάληψης της διαδικασίας, κατ' εφαρμογήν του άρθρου 525 παρ.1ε του Κώδικα Ποινικής Δικονομίας. Ζητούσε την ακύρωση της απόφασης του Πλημμελειοδικείου Αθηνών της 28^{ης} Ιουνίου 2007, με την οποία καταδικάστηκε σε ποινή φυλάκισης δύο ετών με αναστολή. Υπογράμμιζε ότι το Δικαστήριο έκρινε ότι η έλλειψη λεπτομερών ενδείξεων σχετικά με τον λόγο κωλύματος αρκεί για να δημιουργήσει αμφιβολίες περί της διαφάνειας της διαδικασίας αντικατάστασης και τους πραγματικούς λόγους που οδήγησαν σ' αυτήν. Αυτή η παραβίαση της διαδικασίας καθιστούσε μη νόμιμη τη σύνθεση του δικαστηρίου και επέβαλε την εξέταση της υπόθεσης από δικαστήριο που να προβλέπεται από τον νόμο αυτή τη φορά.

9.- Δυνάμει του υπ' αριθμόν 1360/2012 βουλεύματος της 31^{ης} Μαΐου 2012, το Συμβούλιο Εφετών απέρριψε την αίτηση του προσφεύγοντος με την αιτιολογία ότι δεν προέκυψε βλάβη του προσφεύγοντος οφειλόμενη στην παραβίαση που διαπιστώθηκε από το Δικαστήριο. Ειδικότερα, το Συμβούλιο διευκρίνισε :

« [...] η μη αναγραφή στα πρακτικά του δικάσαντος Δικαστηρίου του είδους του κωλύματος του αντικατασταθέντος Δικαστή είναι ήδη γεγονός τετελεσμένο και δεν μπορεί να αναιρεθεί αναδρομικώς και, ως εκ τούτου, η επανόρθωση της βλάβης του προσφεύγοντος (... ..) δεν είναι δυνατόν να επιτευχθεί με την επανάληψη της διαδικασίας. Λαμβάνοντας υπόψη τα ανωτέρω, η διαπιστούμενη παραβίαση του άρθρου 6 παρ. 1 της Συμβάσεως από το Δικαστήριο δεν προσβάλλει τον δίκαιο χαρακτήρα της διαδικασίας που οδήγησε στην απόφαση του Πλημμελειοδικείου Αθηνών».

10.- Την 8^η Ιουνίου 2012, ο προσφεύγων άσκησε αίτηση αναιρέσεως κατά του υπ' αριθμόν 1360/2012 βουλεύματος. Ισχυρίστηκε ότι με το ανωτέρω βούλευμα ερμηνεύθηκε εσφαλμένως το άρθρο 525 του Κώδικα Ποινικής Δικονομίας, διότι αυτό εισάγει έναν απόλυτο κανόνα για την επανάληψη της διαδικασίας στην περίπτωση που το Δικαστήριο έκρινε ότι υπήρξε παραβίαση σχετικά με τη σύνθεση του δικάζοντος δικαστηρίου. Προέβαλε ότι στην περίπτωση αυτή, θα ήταν αλυσιτελές να εξεταστεί εάν η εξέταση της υπόθεσης από το δικαστήριο ήταν ή όχι αμερόληπτη ή ακόμη εάν προκλήθηκε βλάβη στον ενδιαφερόμενο. Η εξέταση υπόθεσης από δικαστήριο, το οποίο δεν συγκροτήθηκε σύμφωνα με τον νόμο, επιφέρει πάντα σοβαρή βλάβη στον κατηγορούμενο, η οποία δεν μπορεί να αποκατασταθεί, παρά μόνο με την επανάληψη της διαδικασίας ενώπιον Δικαστηρίου που προβλέπεται από τον νόμο. Ο προσφεύγων υποστήριξε επίσης ότι η μη επανάληψη της διαδικασίας στην περίπτωσή του θα συνιστούσε νέα παραβίαση της Συμβάσεως και, ειδικότερα, των άρθρων 6 και 46. Επικαλούμενος την απόφαση *Verein gegen Tierfabriken Schweiz (VgT) κατά Ελβετίας* (υπ' αριθμόν 2)[GC]

υπ' αριθμόν 32772/02 παρ. 62, *Αναφορές αποφάσεων 2009*, ισχυρίστηκε ότι η αντίθετη ερμηνεία θα καθιστούσε το άρθρο 525 ανενεργό και θα είχε ως συνέπεια τη μη εκτέλεση της απόφασης του Δικαστηρίου και θα παραβίαζε εκ νέου τη Σύμβαση.

11.- Την 18^η Ιανουαρίου 2013, ο Άρειος Πάγος απέρριψε την αίτηση αναιρέσεως του προσφεύγοντος. Έκρινε ότι η παραβίαση που διαπιστώθηκε από το Δικαστήριο ήταν τυπική και δεν αφορούσε το δικαίωμα, το οποίο κατοχυρώνεται από το άρθρο 6 της Συμβάσεως, ήτοι το δικαίωμα του κατηγορουμένου να δικαστεί από δικαστήριο ανεξάρτητο και αμερόληπτο και από ανεξάρτητους και αμερόληπτους δικαστές.

12.- Ειδικότερα, ο Άρειος Πάγος έκρινε ότι η παραβίαση, η οποία διαπιστώθηκε από το Δικαστήριο δεν επηρέασε τον δίκαιο χαρακτήρα της διαδικασίας και δεν είχε αρνητική επίδραση στην εκτίμηση των δικαστών του Πλημμελειοδικείου. Αυτή η παραβίαση ήταν γεγονός τετελεσμένο και καλύπτεται από το δεδικασμένο της απόφασης Αρείου Πάγου, με την οποία απορρίφθηκε ο εν λόγω ισχυρισμός της αναίρεσης, τον οποίο το Δικαστήριο, έκανε, εν συνεχεία, δεκτό. Η καταδικαστική απόφαση, η οποία δεν αναιρέθηκε από τον Άρειο Πάγο κατά τη διάρκεια της πρώτης διαδικασίας δεν θα μπορούσε να αναιρεθεί αναδρομικώς. Ο λόγος σχετικά με τη μη νόμιμη σύνθεση του δικαστηρίου απερρίφθη από τον Άρειο Πάγο κατά την πρώτη διαδικασία και αυτή η απόφαση δεν μπορούσε να αμφισβητηθεί μετά την έκδοση της απόφασης του Δικαστηρίου.

13.- Η Κυβέρνηση προσκομίζει, με τις παρατηρήσεις της ενώπιον του Δικαστηρίου αναφορικά με την παρούσα προσφυγή, το υπ' αριθμόν 559/2007 πρακτικό της 28^{ης} Ιουνίου 2007, το οποίο έχει υπογραφεί από τον Πρόεδρο του Συμβουλίου Διοίκησης του Πρωτοδικείου Αθηνών, κατ' εφαρμογήν του άρθρου 17β παρ. 7^α του υπ' αριθμόν 1756/1988 νόμου, που αφορά τον Κώδικα Οργανισμού Δικαστηρίων και Κατάστασης Δικαστικών Λειτουργών. Το πρακτικό αναφέρει την αντικατάσταση ορισμένων μελών διαφόρων ποινικών

δικαστηρίων, το οποίο έπρεπε να συνεδριάσει την 28^η Ιουνίου 2007, μεταξύ των οποίων το 7^ο Πλημμελειοδικείο, το οποίο δίκασε τον προσφεύγοντα την προαναφερομένη ημερομηνία. Το πρακτικό διευκρίνιζε ότι :

« Ορίζουμε (.....) στη θέση του Μ. Σ. Πρωτοδίκη, ο οποίος κωλύεται συνεπεία αδείας ασθενείας, τον Μ. – Ε. Β., Πρωτοδίκη (αναπληρωτής δικαστής, ο οποίος εκλέχθηκε τυχαίως, ώστε να δικάσει ως φυσικό μέλος στη σύνθεση του 7^{ου} Πλημμελειοδικείου (.....) .

Ο Πρόεδρος του Συμβουλίου Διεύθυνσης του Πρωτοδικείου Αθηνών »

14.- Το προαναφερόμενο πρακτικό, το οποίο διαβιβάσθηκε στην Κυβέρνηση από τον τωρινό Πρόεδρο του Συμβουλίου Διεύθυνσης του Πρωτοδικείου Αθηνών (έγγραφο υπ' αριθμόν 9793 της 26^{ης} Σεπτεμβρίου 2013), υπογράμμιζε ότι ο Μ.Σ. δεν κατόρθωσε να εκτελέσει τα καθήκοντά του λόγω αδείας ασθενείας τριών ημερών, η οποία εγκρίθηκε από την Πρωτοβάθμια Επιτροπή Υγείας (γνωμοδότηση υπ' αριθμόν 30822/2007).

15.- Στο πλαίσιο επιτήρησης της εκτελέσεως της αποφάσεως ΚΟΝΤΑΛΕΞΗΣ κατά της Ελλάδος της 31^{ης} Μαΐου 2011, η Επιτροπή Υπουργών του Συμβουλίου της Ευρώπης παρέλαβε, την 14^η Δεκεμβρίου 2012, εκ μέρους της Κυβερνήσεως, σχέδιο δράσης, το οποίο διευκρίνιζε ότι :

« (.....)

II.- Ατομικά Μέτρα : Η Ελληνική Κυβέρνηση κατέβαλε στον προσφεύγοντα την δίκαιη ικανοποίηση, η οποία χορηγήθηκε από το Ευρωπαϊκό Δικαστήριο.

Ο προσφεύγων έχει δικαίωμα να ζητήσει την επανάληψη της διαδικασίας, η οποία προβλέπεται από το άρθρο 525 παρ. 1 του Κώδικα Ποινικής Δικονομίας, δυνάμει του οποίου η επανάληψη της διαδικασίας είναι δυνατή, εφ' όσον έχει διαπιστωθεί με απόφαση του Ευρωπαϊκού Δικαστηρίου παραβίαση ».

16.- Η διαδικασία επιτήρησης εκτελέσεως της προαναφερομένης αποφάσεως εκκρεμεί ακόμα ενώπιον της Επιτροπής Υπουργών.

II.- ΟΙΚΕΙΟ ΕΘΝΙΚΟ ΔΙΚΑΙΟ ΚΑΙ ΠΡΑΚΤΙΚΗ :

17.- Το άρθρο 525 παρ. 1^ε του Κώδικα Ποινικής Δικονομίας ορίζει :

« 1.- Η ποινική διαδικασία που περατώθηκε με αμετάκλητη απόφαση επαναλαμβάνεται, προς το συμφέρον του καταδικασμένου για πλημμέλημα ή κακούργημα, μόνο στις εξής περιπτώσεις:

(...)

5) αν με απόφαση του Ευρωπαϊκού Δικαστηρίου των Δικαιωμάτων του Ανθρώπου διαπιστώνεται παραβίαση δικαιώματος που αφορά τον δίκαιο χαρακτήρα της διαδικασίας που τηρήθηκε ή την ουσιαστική διάταξη που εφαρμόσθηκε ».

18.- Η Κυβέρνηση παρέχει παραδείγματα επαναλήψεων υποθέσεων από τα Ελληνικά Δικαστήρια, δυνάμει του εν λόγου άρθρου, όταν το Δικαστήριο έκρινε σε ορισμένες αποφάσεις του ότι η υπόθεση του προσφεύγοντος «δεν έτυχε δίκαιης δίκης». Συνεπώς, προβλέπεται επανάληψη της διαδικασίας στην περίπτωση προσφεύγοντος, ο οποίος δεν είχε τη δυνατότητα να εξετάσει σε δημόσια συνεδρίαση μάρτυρες, οι καταθέσεις των οποίων αναγνώσθηκαν μόνο (Άρειος Πάγος, υπ' αριθμόν 2214/2005 απόφαση, Ποινικά Χρονικά ΝΣΤ, σελίδα 608), στην περίπτωση παραβίασης του τεκμηρίου αθωότητας συνεπεία της αναγνώσεως στο ακροατήριο άρθρων δυσφημιστικών από εφημερίδα (Άρειος Πάγος, υπ' αριθμόν 1566/2010, Ποινικά Χρονικά, 2011, σελίδα 594), στην περίπτωση κατηγορουμένου, η έφεση του οποίου απορρίφθηκε ως εκπρόθεσμη, παρά το γεγονός ότι η προσβαλλομένη απόφαση επιδόθηκε σε αυτόν σύμφωνα με τη διαδικασία επίδοσης σε πρόσωπο αγνώστου διαμονής (Άρειος Πάγος, υπ' αριθμόν 1613/2000 απόφαση, Ποινικά Χρονικά, 2011 σελίδες 602 και 698), καθώς και στην περίπτωση

που το δικαστήριο δεν ζήτησε να προσκομισθούν ορισμένα καθοριστικά αποδεικτικά στοιχεία, ενώ ο κατηγορούμενος το είχε ζητήσει (Άρειος Πάγος, υπ' αριθμόν 159/2005, Ποινικά Χρονικά ΝΕ, σελίδα 917).

19.- Τα υπόλοιπα σχετικά άρθρα του Κώδικα Ποινικής Δικονομίας είναι τα ακόλουθα :

Άρθρο 140

Πρακτικά της συνεδρίασης

«Τα πρακτικά της συνεδρίασης συντάσσονται από το γραμματέα με ευθύνη δική του, καθώς και με ευθύνη του δικαστή που διευθύνει τη συζήτηση.

Τα πρακτικά μνημονεύουν: α) τον τόπο, το χρόνο της συνεδρίασης και τις διακοπές της, καθώς και την ώρα που ορίστηκε για κάθε επανάληψη, β) τα ονοματεπώνυμα των δικαστών (.....), γ) το ονοματεπώνυμο και ότι άλλο συντελεί στην εξακρίβωση της ταυτότητας του κατηγορουμένου, των διαδίκων, των εκπροσώπων του και των συνηγόρων, δ) τα ονοματεπώνυμα των μαρτύρων, των διερμηνέων, των πραγματογνωμόνων και των τεχνικών συμβούλων (.....)».

Άρθρο 141

Το περιεχόμενο των πρακτικών

«1. Τα πρακτικά της συνεδρίασης πρέπει να περιέχουν με συντομία τις καταθέσεις των μαρτύρων (.....). Επίσης τα συμπεράσματα των πραγματογνωμόνων και των τεχνικών συμβούλων, τις απολογίες και τις δηλώσεις των κατηγορουμένων (.....), τις προτάσεις και τις αιτήσεις του εισαγγελέα και των διαδίκων, τις αποφάσεις του δικαστηρίου και τις διατάξεις εκείνου που διευθύνει τη συζήτηση και γενικά κάθε αξιόλογο γεγονός κατά τη διάρκεια της συνεδρίασης (.....)»

20.- Τα άρθρο 17B του υπ' αριθμόν 1756/1988 νόμου που αφορά τον Κώδικα Οργανισμού Δικαστηρίων και Κατάστασης Δικαστικών Λειτουργών ορίζει :

« 1. Σε όσα Πρωτοδικεία και Εφετεία, προβλέπεται οργανικός αριθμός δεκαπέντε (15) τουλάχιστον Δικαστών (.....), οι συνθέσεις των ποινικών δικαστηρίων καταρτίζονται με κλήρωση.

(.....)

7. α) Αντικατάσταση δικαστή που έχει κληρωθεί ως μέλος της σύνθεσης δικαστηρίου, καθώς και του εισαγγελέα, δεν επιτρέπεται παρά μόνον από τον αναπληρωματικό δικαστή, που ορίζεται κατά τη διαδικασία των παραγράφων 4 και 5, για λόγους ασθενείας ή ανυπέρβλητης υπηρεσιακής ή προσωπικής ανάγκης του κληρωθέντος μέλους της σύνθεσης του δικαστηρίου. Ο λόγος της αναπλήρωσης αναγράφεται στα πρακτικά του δικαστηρίου. (.....) »

21.- Σύμφωνα με τις πληροφορίες που παρέχονται από την Κυβέρνηση στην παρούσα προσφυγή, το πρακτικό στο οποίο αναφέρεται το άρθρο 17B παρ. 7 α) του υπ' αριθμόν 1756/1988 νόμου δεν είναι το ίδιο με το πρακτικό της συνεδρίασης, το οποίο αναφέρεται στα άρθρα 140 και 141 του Κώδικα Ποινικής Δικονομίας. Η αντικατάσταση δικαστή πραγματοποιείται προ της ενάρξεως της διαδικασίας, εάν ο λόγος κωλύματος φέρεται εις γνώσιν της διευθύνσεως του Δικαστηρίου προ αυτής. Δεν πρόκειται, συνεπώς, για γεγονός, το οποίο επέρχεται «κατά την διάρκεια της ακροαματικής διαδικασίας», για να εγγραφεί, σύμφωνα με το άρθρο 140 στο πρακτικό της συνεδριάσεως. Η αντικατάσταση δεν αποφασίζεται από το δικαστή, ο οποίος διευθύνει τη συζήτηση, αλλά από τον Πρόεδρο του Συμβουλίου Διοίκησης του Πρωτοδικείου, επιφορτισμένο με την καλή διοικητική λειτουργία των διαφόρων συνθέσεων.

22.- Η Κυβέρνηση διευκρινίζει ότι σε περίπτωση που διάδικος στη διαδικασία ή δικηγόρος επιθυμεί να λάβει αντίγραφο της πράξης αντικαταστάσεως, καταθέτει αίτηση στον γραμματέα του Πρωτοδικείου, υπ' όψιν του Προέδρου της Τριμελούς Επιτροπής Διοίκησης, η οποία είναι αρμόδια για να εξετάσει αιτήσεις αυτού του τύπου. Εάν η αίτηση γίνει δεκτή, αντίγραφο της πράξεως χορηγείται στον ενδιαφερόμενο. Οι πράξεις αντικατάστασης δικαστών δημοσιεύονται στα

ηλεκτρονικά αρχεία των πράξεων και έντυπη έκδοση των πράξεων φυλάσσεται στα αρχεία του Τομέα Διοίκησης.

ΩΣ ΠΡΟΣ ΤΟ ΝΟΜΙΚΟ ΠΛΑΙΣΙΟ

1.- ΩΣ ΠΡΟΣ ΤΙΣ ΑΝΑΦΕΡΘΕΙΣΕΣ ΠΑΡΑΒΙΑΣΕΙΣ ΤΟΥ ΑΡΘΡΟΥ 6 ΤΗΣ ΣΥΜΒΑΣΕΩΣ

23.- Ο προσφεύγων ισχυρίζεται ότι η άρνηση των εθνικών Δικαστηρίων να αποφασίσουν την επανάληψη της διαδικασίας τον αφορά βάσει του άρθρου 525 παρ. 1^ε του Κώδικα Ποινικής Δικονομίας και αποτελεί νέα παραβίαση του δικαιώματος του για δίκαιη δίκη από Δικαστήριο, το οποίο προβλέπεται από το νόμο, το οποίο εγγυάται το άρθρο 6 παρ. 1 της Συμβάσεως. Το σχετικό απόσπασμα του άρθρου αυτού έχει ως ακολούθως :

«Παν πρόσωπον έχει δικαίωμα όπως η υπόθεσής του δικασθή δίκαιως (...), υπό ανεξαρτήτου και αμερολήπτου δικαστηρίου νομίμως λειτουργούντος, το οποίο θα αποφασίση (...), επί των αμφισβητήσεων επί των δικαιωμάτων και υποχρεώσεων του αστικής φύσεως (...).»

A.- ΕΠΙ ΤΟΥ ΠΑΡΑΔΕΚΤΟΥ

24.- Στο πλαίσιο εξέτασεως του παραδεκτού, το Δικαστήριο πρέπει να απαντήσει, κατ' αρχήν, στο ερώτημα του εάν είναι αρμόδιο για να εξετάσει το παράπονο του προσφεύγοντος, χωρίς να θίξει τα προνόμια του καθ' ου Κράτους και του Συμβουλίου Υπουργών κατά το άρθρο 46 της Συμβάσεως και, στην περίπτωση καταφατικής απαντήσεως, εάν οι εγγυήσεις του άρθρου 6 της Συμβάσεως εφαρμόζονται κατά την εν λόγω διαδικασία.

1.- Το άρθρο 46 της Συμβάσεως αποτελεί εμπόδιο στην εξέταση από το Δικαστήριο του παραπόνου, το οποίο στηρίζεται στο άρθρο 6 της Συμβάσεως ;

α) Γενικές αρχές

25.- Σε ό,τι αφορά τις γενικές αρχές που αφορούν το προαναφερόμενο ερώτημα, το Δικαστήριο παραπέμπει στην σχετική νομολογία στο θέμα αυτό και, τελικώς, στην απόφαση *Moreira Ferreira κατά της Πορτογαλίας* (αρ.2) [GC] υπ' αριθμόν 19867/12 παρ. 47 – 51, ΕΔΔΑ 2017)

β) Εφαρμογή των αρχών εν προκειμένω

26.- Το Δικαστήριο διαπιστώνει ότι ενώπιον του και στην αίτηση αναιρέσεώς του ο προσφεύγων υποστήριζε ότι η μη επανάληψη της διαδικασίας στην περίπτωση του αποτελούσε νέα παραβίαση της Συμβάσεως και, ειδικότερα, του άρθρου 6 αυτής. Επικαλούμενος την προαναφερομένη απόφαση *Verein gegen Tierfabriken Schweiz (VgT)* (αρ. 2) ανέφερε, επί πλέον, ότι οποιαδήποτε ερμηνεία, η οποία καθιστούσε το άρθρο 525 ανενεργό, παραβίαζε εκ νέου τη Σύμβαση.

27.- Η νέα προσφυγή εγείρει, συνεπώς, νέο παράπονο, το οποίο αναφέρεται λιγότερο στην έκβαση της αίτησης επαναλήψεως του προσφεύγοντα απ' ό,τι στη διεξαγωγή και ευθυδικία της διαδικασίας, η οποία επιλύθηκε από τον Άρειο Πάγο την 18^η Ιανουαρίου 2013. Η διαδικασία αυτή είναι διάφορη της εθνικής διαδικασίας, η οποία αναφέρεται στην απόφαση του Δικαστηρίου το 2011 και μεταγενέστερη αυτής.

28.- Το «νέο πρόβλημα», το οποίο το Δικαστήριο έχει αρμοδιότητα να επιλύσει εν προκειμένω, χωρίς να θίξει τα προνόμια του καθ' ου Κράτους και του Συμβουλίου Υπουργών κατά το άρθρο 46 της Συμβάσεως αφορά την ισχυριζόμενη έλλειψη δίκαιης δίκης της διαδικασίας εξέτασης της αιτήσεως αναιρέσεως, η οποία ασκήθηκε από τον προσφεύγοντα και όχι της ίδιας της έκβασής της ή των συνεπειών της στην καλή εκτέλεση της αποφάσεως, η οποία εκδόθηκε από το Δικαστήριο την 31^η Μαΐου 2011 (βλ. *mutatis mutandis*, *Bochan κατά Ουκρανίας* (αρ. 2), υπ' αριθμόν 22251/08 παρ. 38, 5 Φεβρουαρίου 2015).

29.- Το Δικαστήριο σημειώνει, επί πλέον, ότι η διαδικασία επιτήρησης της εκτέλεσης αποφάσεως εκκρεμεί σήμερα ενώπιον της Επιτροπής Υπουργών, αλλά δεν το εμποδίζει, ωστόσο, να εξετάσει νέα προσφυγή από τη στιγμή που αυτή περιέχει νέα στοιχεία, τα οποία δεν

έχουν επιλυθεί στην αρχική απόφαση (*Moreira Ferreira κατά της Πορτογαλίας* (αρ. 2, όπως προαναφέρεται, παρ. 57).

30.- Συνεπώς, το άρθρο 46 της Συμβάσεως δεν αποτελεί εμπόδιο στην εξέταση από το Δικαστήριο νέου παραπόνου, το οποίο εγείρει ο προσφεύγων λόγω έλλειψης δίκαιης δίκης της διαδικασίας, η οποία ολοκληρώθηκε με απόφαση του Αρείου Πάγου της 18^{ης} Ιανουαρίου 2013.

31.- Έχοντας καταλήξει ότι είναι αρμόδιο να εξετάσει το παράπονο του προσφεύγοντος, το Δικαστήριο θα ερευνήσει εάν το άρθρο 6 της Συμβάσεως εφαρμόζεται στην εν λόγω διαδικασία.

2.- Το νέο παράπονο είναι συμβατό *ratione materiae* με το άρθρο 6 της Συμβάσεως

32.- Η Κυβέρνηση υποστηρίζει ότι η προσφυγή είναι ασυμβίβαστη *ratione materiae* με τη Σύμβαση.

33.- Σε ό,τι αφορά τις γενικές αρχές που διέπουν το προαναφερόμενο ζήτημα, το Δικαστήριο παραπέμπει στη σχετική νομολογία του στο θέμα αυτό και, τελευταία, στην προαναφερόμενη απόφαση *Moreira Ferreira* (αρ. 2) παρ. 60 – 67.

34.- Εν προκειμένω, το Δικαστήριο εκτιμά ότι η προβλεπόμενη από το άρθρο 525 παρ. 1^ε) διαδικασία του Κώδικα Ποινικής Δικονομίας δεν αποτελεί τέτοια έκτακτη διαδικασία, η οποία δεν εμπίπτει στο πεδίο εφαρμογής του άρθρου 6, όταν καταλήγει σε απόφαση του αρμοδίου δικαστηρίου που αρνείται την επανάληψη της δίκης. Σύμφωνα με τους ίδιους τους όρους του άρθρου, η ποινική διαδικασία, η οποία συμπληρώθηκε με οριστική απόφαση «επαναλαμβάνεται εκ νέου» προς όφελος του καταδικασθέντος, εάν η απόφαση του Δικαστηρίου διαπιστώσει παραβίαση δικαιώματος σχετικού με τον δίκαιο χαρακτήρα της διαδικασίας. Η επανεξέταση της υποθέσεως πρέπει να πραγματοποιηθεί υπό το φως της διαπιστώσεως του Δικαστηρίου, το οποίο κρίνει ελαττωματικές τις αρχικές εθνικές αποφάσεις και αποτελεί με αυτό τον τρόπο προέκταση αυτής, η οποία

αποφασίσθηκε από την απόφαση του Αρείου Πάγου της 9^{ης} Ιουνίου 2008 (βλ. *mutatis mutandis*, προαναφερόμενη απόφαση *Bochan* (αρ. 2), παρ. 53 – 58). Η επανεξέταση αυτή στηρίχθηκε, λοιπόν, στο βάσιμο, δυνάμει του άρθρου 6 παρ. 1, της κατηγορίας ποινικής φύσεως κατά του προσφεύγοντος (προαναφερόμενη απόφαση *Moreira Ferreira* (αρ. 2) παρ. 72).

35.- Έκτοτε, οι εγγυήσεις του άρθρου 6 παρ. 1 εφαρμόζονται στη διαδικασία ενώπιον του Αρείου Πάγου.

3.- Ο προσφεύγων δύναται να ισχυρισθεί ότι είναι θύμα παραβίασης του άρθρου 6 στην εθνική διαδικασία εκτελέσεως της αποφάσεως του Δικαστηρίου ;

α) Οι ισχυρισμοί των διαδίκων

36.- Κατ' αρχήν η Κυβέρνηση αμφισβητεί την ιδιότητα του «θύματος» του προσφεύγοντος. Υπογραμμίζει ότι η επιθυμία του προσφεύγοντος για επανεξέταση της υποθέσεώς του συνδέεται με το γεγονός ότι είχε αμφιβολίες σχετικά με τη νομιμότητα της συνθέσεως του Δικαστηρίου, το οποίο τον καταδίκασε. Άρα, σύμφωνα με την γνώμη της Κυβέρνησης, η προσκόμιση του υπ' αριθμόν 559/2008 πρακτικού του Πρωτοδικείου και οι εξηγήσεις που αναφέρονται στο υπ' αριθμόν 9793 έγγραφο της 26^{ης} Σεπτεμβρίου 2013, το οποίο καταρτίσθηκε από τον τωρινό Πρόεδρο του Συμβουλίου Διοίκησης του Πρωτοδικείου Αθηνών επαρκούν για την άρση των αμφιβολιών του προσφεύγοντος σχετικά.

37.- Η Κυβέρνηση δίνει μεγάλο βάρος στη διάκριση που πρέπει να γίνει μεταξύ του «πρακτικού συνεδρίασης», το οποίο αναφέρεται στα άρθρα 140 και 141 του Κώδικα Ποινικής Δικονομίας, και του «πρακτικού δικαστηρίου», το οποίο αναφέρεται στο άρθρο 17B παρ.7 7^α του υπ' αριθμόν 1756/1988 νόμου καθώς και στο υπ' αριθμόν 559/2007 πρακτικό της 28^{ης} Ιουνίου 2007. Προβάλλει τα συμπεράσματα του Δικαστηρίου στην απόφαση *KONTALEXHS* της 31^{ης} Μαΐου 2011, σύμφωνα με τα οποία, αφ' ενός, η ζημία του προσφεύγοντος έγκειται στην αμφιβολία σχετικά με τη διαφάνεια της διαδικασίας

αντικατάστασης και την αλήθεια των λόγων αυτής, αφ' ετέρου, τίποτα μέσα στη δικογραφία δεν επέτρεπε να ισχυρισθεί ότι το γεγονός αυτό δύναται να διακινδυνεύσει, από υποκειμενικής ή αντικειμενικής απόψεως, την αμεροληψία του Πλημμελειοδικείου. Το προαναφερόμενο πρακτικό είναι ικανό να άρει οποιαδήποτε αμφιβολία, την οποία θα μπορούσε να διατηρεί ο προσφεύγων σχετικά με τη διαφάνεια της διαδικασίας αντικατάστασης, την οποία αφορά.

38.- Η Κυβέρνηση υποστηρίζει ότι η προσκόμιση του εν λόγω πρακτικού αποτελεί το πιο απτό μέτρο ως προς την συμμόρφωσή της με την προαναφερόμενη απόφαση *KONTALEXHS*, επειδή εξαλείφει τη ζημία του προσφεύγοντος ως προς τους επικαλούμενους λόγους. Από την στιγμή που ο προσφεύγων δεν ισχυρίσθηκε ποτέ ότι οι αμφιβολίες του σχετικά με την νομιμότητα της συνθέσεως του Πλημμελειοδικείου είχαν επίπτωση στην υπερασπιστική τακτική του ή κατά την ακροαματική διαδικασία, και, από την στιγμή που το Δικαστήριο δεν διαπίστωσε ελάττωμα ως προς την διαδικασία αυτή, η ζημία του προσφεύγοντος τοποθετείται σε χρόνο μεταγενέστερο της ακροαματικής διαδικασίας, και ειδικότερα στη δημιουργηθείσα ψυχολογική κατάσταση λόγω του γεγονότος ότι δεν «αναζήτησε» ή «βρήκε» το πρακτικό του Δικαστηρίου, το οποίο θα διευκρίνιζε τους λόγους αυτής της αντικατάστασης. Το έγγραφο δεν είναι εμπιστευτικό αλλά προσβάσιμο σε οποιοδήποτε δύναται να αποδείξει έννομο συμφέρον, ώστε να ενημερωθεί για το περιεχόμενό του.

39.- Το γεγονός ότι το πρακτικό δεν αναφέρεται σε καμία διαδικασία ενώπιον των εσωτερικών δικαστηρίων, οφείλεται στο γεγονός ότι το Πρωτοδικείο το οποίο θα μπορούσε να το προσκομίσει, δεν ενεπλάκη στις διαδικασίες. Αφ' ετέρου, ο Άρειος Πάγος δεν είχε την εξουσία να διατάξει συμπληρωματική έρευνα αφορώσα τα γεγονότα της υπόθεσης. Αδυνατούσε επίσης, να ελέγξει το λόγο της αντικατάστασης και να ενημερωθεί εάν το πρακτικό βρίσκεται στα αρχεία του Πρωτοδικείου.

40.- Ο προσφεύγων υποστηρίζει ότι η Κυβέρνηση, αντί να απαντήσει στην ερώτηση του, εάν η άρνηση επανάληψης της διαδικασίας ήταν σύμφωνη με την Σύμβαση, κατέθεσε νέο έγγραφο, το οποίο αφορούσε το βάσιμο της πρώτης υποθέσεως *KONTALEXHS* ισχυριζόμενη ότι από την στιγμή που το έγγραφο αυτό διευκρίνιζε τους λόγους αντικατάστασης του δικαστή και διέλυε τις αμφιβολίες ως προς το θέμα αυτό – ακόμα και σε τόσο καθυστερημένο στάδιο – δεν υπήρχε πλέον λόγος να επαναληφθεί η διαδικασία. Εντούτοις, οι αμφιβολίες αυτές είχαν δημιουργηθεί από την εμφανή παράλειψη των αρχών να συμμορφωθούν με την απαίτηση του νόμου να αναφέρουν την αιτία της εν λόγω αντικαταστάσεως στο πρακτικό της συνεδρίασης, ήτοι κατά την στιγμή που η διαδικασία ήταν εκκρεμής, ακόμα, και δεν θα έπρεπε να υπάρχουν αμφιβολίες ως προς τη διαφάνεια.

41.- Πλέον των ανωτέρω, ο προσφεύγων υπογραμμίζει ότι νομίμως δύναται να αναρωτηθεί για την αξία εθνικού και μη προσβάσιμου στο κοινό διοικητικού εγγράφου, το οποίο έρχεται στο φως έξι έτη μετά την επίδικη διαδικασία. Επιπλέον, το έγγραφο αυτό δεν σχετίζεται με την άρνηση των αρχών να επαναλάβουν την διαδικασία.

β) Η εκτίμηση του Δικαστηρίου

42.- Το Δικαστήριο υπενθυμίζει ότι εναπόκειται πρωτίστως στις εθνικές αρχές να επανορθώσουν την ισχυριζόμενη παραβίαση της Συμβάσεως. Από την άποψη αυτή, το ζήτημα του εάν ο προσφεύγων δύναται να ισχυρισθεί ότι είναι θύμα της ισχυριζόμενης παραλείψεως τίθεται σε όλα τα στάδια της διαδικασίας βάσει της Σύμβασης (*Bourdon κατά Ρωσίας*, υπ' αριθμόν 59498/00, § 30, ΕΔΔΑ 2002- III).

43.- Το Δικαστήριο, πλέον των ανωτέρω επιβεβαιώνει ότι απόφαση ή μέτρο ευνοϊκό για τον προσφεύγοντα δεν αποτελεί κατ' αρχήν λόγο για να στερηθεί την ιδιότητα του «θύματος» ακόμα εάν οι εθνικές αρχές έχουν αναγνωρίσει ρητώς και ουσιαστικώς, και κατόπιν αποκαταστήσει την παραβίαση της Συμβάσεως. (βλ., για παράδειγμα, τις

αποφάσεις *Eckle* κατά *Γερμανίας*, 15 Ιουλίου 1982, §§ 69 και επομ., Σειρά Α αριθ. 51, *Amuur* κατά *Γαλλίας*, 25 Ιουνίου 1996, § 36, *Συλλογή* 1996 - III, *Dalban* κατά *Ρουμανίας* [GC], αριθ. 28114/95, § 44, ΕΔΔΑ 1999 - VI και απόφαση *Jensen* κατά *Δανίας* (déc.), Αριθ. 48470/99, ΕΔΔΑ 2001 - X).

44.- Το Δικαστήριο σημειώνει ότι οι ισχυρισμοί της Κυβερνήσεως σχετικά με την ιδιότητα του θύματος του προσφεύγοντος αφορούν τη διαδικασία, η οποία έληξε με την απόφαση της 31^{ης} Μαΐου 2011, η οποία κατέστη οριστική την 28^η Νοεμβρίου 2011. Επομένως, αφορούν κατάσταση που προηγείται της διαδικασίας της σχετικής με την αίτηση επαναλήψεως, που κατατέθηκε από τον προσφεύγοντα. Το Δικαστήριο επαναλαμβάνει σχετικώς ότι μόνο η διαδικασία δίκαιης δίκης μεταγενέστερης της αιτήσεως επαναλήψεως του προσφεύγοντος, δύναται να αποτελέσει αντικείμενο επαναλήψεως. Το Δικαστήριο δεν αντιλαμβάνεται πώς οι ισχυρισμοί της Κυβερνήσεως σχετικά με το θέμα αυτό θα μπορούσαν να έχουν αντίκτυπο στην ισχυριζόμενη παραβίαση από τον προσφεύγοντα στο πλαίσιο της διαδικασίας αναθεώρησης. Συνεπώς, η ένσταση πρέπει να απορριφθεί.

4.- Συμπέρασμα

45.- Οι ενστάσεις της Κυβερνήσεως, οι οποίες στηρίζονται στην αναρμοδιότητα του Δικαστηρίου *ratione materiae* για την εξέταση της ουσίας της καταγγελίας του προσφεύγοντος καθώς και της απουσίας της ιδιότητας του θύματος πρέπει να απορριφθούν.

46.- Το Δικαστήριο καταλήγει στο συμπέρασμα ότι αφού το παράπονο σχετικά με την ευθυδικία της διαδικασίας ενώπιον του Αρείου Πάγου που οδήγησε στην απόφασή του της 18^{ης} Ιανουαρίου 2013 δεν είναι προδήλως αβάσιμο κατά την έννοια του άρθρου 35 § 3 α) της Συμβάσεως και δεν προσκρούει σε κανένα λόγο μη παραδεκτού. Επομένως, πρέπει να κηρυχθεί παραδεκτή.

47.- Το Δικαστήριο θα ερευνήσει εάν στην προκειμένη περίπτωση τηρήθηκαν οι απαιτήσεις του άρθρου 6 παρ. 1 της Συμβάσεως.

B.- ΕΠΙ ΤΗΣ ΟΥΣΙΑΣ

1.- Τα επιχειρήματα των διαδίκων

α) Ο Προσφεύγων

48.- Επικαλούμενος τη νομολογία του Δικαστηρίου και τη Σύσταση υπ' αριθμόν R (2000) 2 της Επιτροπής Υπουργών, ο προσφεύγων υποστηρίζει ότι η μόνη εύλογη εκτέλεση της προαναφερθείσας αποφάσεως *KONTALIEZH* έγκειται στην επανάληψη της διαδικασίας. Διαφορετικά, η διαπίστωση παραβίασης στην παρούσα απόφαση θα είναι φαινομενική, επειδή η ποινή καταδίκης θα συνεχίσει να παράγει τα αποτελέσματά της : η καταδίκη του παραμένει πάντοτε στο ποινικό του μητρώο με όλες τις συνέπειες που αυτή συνεπάγεται, συμπεριλαμβανομένης της αδυναμίας επανέναρξης της προηγούμενης επαγγελματικής του δραστηριότητας.

β) Η Κυβέρνηση

49.- Η Κυβέρνηση επισημαίνει ότι δεν προκύπτει ούτε από την απόφαση *KONTALIEZH* ούτε από την υποχρέωση της Ελλάδος να συμμορφωθεί με την απόφαση, ότι αυτή θα υποχρεούτο να προβεί στην επανάληψη της διαδικασίας που αφορά τον προσφεύγοντα, ούτε επίσης ότι η επανάληψη αυτή αποτελεί το μόνο τρόπο αποκατάστασης της εμπιστοσύνης του προσφεύγοντος στη νομιμότητα της σύνθεσης του Πλημμελειοδικείου. Στην πραγματικότητα, ο προσφεύγων αμφισβητεί τον τρόπο με τον οποίο τα εθνικά Δικαστήρια ερμήνευσαν το άρθρο 525 παράγραφος 1 στοιχείο ε) του Κώδικα Ποινικής Δικονομίας και ελπίζει ότι το Δικαστήριο θα την ερμηνεύσει με τον τρόπο που αυτός επικαλείται. Εντούτοις, η Κυβέρνηση υπογραμμίζει ότι το Δικαστήριο

δεν μπορεί να υποκαταστήσει τα εθνικά Δικαστήρια, όταν πρόκειται για θέματα, που αφορούν την ερμηνεία και την εφαρμογή του εθνικού δικαίου.

50.- Η Κυβέρνηση ισχυρίζεται ότι, από το γράμμα και το πνεύμα του άρθρου 525 § 1 ε) προκύπτει ότι η επανάληψη της διαδικασίας δεν απαιτείται κάθε φορά που το Δικαστήριο διαπιστώνει παραβίαση του δικαιώματος σε δίκαιη δίκη, αλλά μόνο σε δύο περιπτώσεις: α) όταν το Δικαστήριο κρίνει ότι έχει παραβιαστεί ο «δίκαιος χαρακτήρας της ακολουθημένης διαδικασίας» και β) όταν το Δικαστήριο διαπιστώνει παραβίαση της «ουσιαστικής διατάξεως, η οποία έχει εφαρμοστεί». Εντούτοις, καμία από τις δύο προαναφερθείσες υποθέσεις δεν περιλαμβάνει εκείνη κατά την οποία το Δικαστήριο διαπίστωσε παραβίαση του άρθρου 6, για τον λόγο ότι το επιληφθέν δικαστήριο «προβλεπόταν από το νόμο ».

51.- Το δικαίωμα προσώπου να δικαστεί από δικαστήριο «το οποίο προβλέπεται από το νόμο » δεν συμπίπτει με το δικαίωμα προσώπου « όπως η υπόθεσή του δικασθεί δικάως ». Η τελευταία αυτή εγγύηση αφορά τα δικονομικά δικαιώματα, με σκοπό να επιτραπεί σε διάδικο να παρουσιάσει αποτελεσματικώς και επί ίσοις όροις τους ισχυρισμούς του με τον αντίδικο διάδικο. Η Κυβέρνηση παραπέμπει στη σχετική νομολογία του Αρείου Πάγου στο θέμα αυτό (παρ. 18 ανωτέρω). Το άρθρο 525 περιέχεται σε κεφάλαιο του Κώδικα Ποινικής Δικονομίας που αφορά τις έκτακτες διαδικασίες. Αυτό σημαίνει ότι στο ελληνικό δίκαιο οι διαδικασίες που έχουν ολοκληρωθεί αμετακλήτως δεν υπόκεινται σε επανάληψη και οι διατάξεις του άρθρου 525 § 1 ε) πρέπει να ερμηνεύονται περιοριστικώς. Το άρθρο 6 δεν δημιουργεί, ερμηνευόμενο χωριστά ή σε συνδυασμό με το άρθρο 46 της Συμβάσεως, γενική υποχρέωση για τα Κράτη μέλη να επανεξετάσουν τις υποθέσεις στις οποίες το Δικαστήριο διαπιστώνει παραβίαση του άρθρου αυτού. Η επανεξέταση εξαρτάται από τις ιδιαίτερες περιστάσεις κάθε υποθέσεως και αυτή του προσφεύγοντος δεν ανήκει σε αυτές.

52.- Η Κυβέρνηση υπογραμμίζει ότι στην περίπτωση του προσφεύγοντος το Δικαστήριο δεν διαπίστωσε ελαττώματα στη διαδικασία εξέτασης της υποθέσεώς του. Επί πλέον, ο προσφεύγων δεν επικαλέστηκε τέτοια ελαττώματα και ούτε ισχυρίστηκε ότι το γεγονός ότι ο λόγος αντικατάστασης του δικαστή δεν αναφέρθηκε στο πρακτικό είχε επηρεάσει τον τρόπο υπεράσπισής του ή την απόφαση του δικαστηρίου στην υπόθεση του.

2.- Η εκτίμηση του Δικαστηρίου.

53.- Το Δικαστήριο υπενθυμίζει ότι το ερώτημα ενώπιόν του αφορά την ευθυδικία της διαδικασίας ενώπιον του Αρείου Πάγου, που οδήγησε στην απόφασή του της 18^{ης} Ιανουαρίου 2013. Παρατηρεί, ειδικότερα, ότι το παράπονο ελλείψεως δίκαιης δίκης, το οποίο προέβαλε ο προσφεύγων στρέφεται, ειδικότερα, κατά της συλλογιστικής του Αρείου Πάγου στην απόφαση αυτή. Από την άποψη αυτή, το Δικαστήριο παραπέμπει στις αρχές, που απορρέουν από τη νομολογία του, όπως αναφέρθηκαν πρόσφατα στην προαναφερθείσα απόφαση *Moreira Ferreira* (αριθ. 2), §§ 83 - 84).

54.- Το Δικαστήριο σημειώνει ότι για να αιτιολογήσει την άρνησή του να διατάξει την επανάληψη, ο Άρειος Πάγος έκρινε ότι η παραβίαση, η οποία διαπιστώθηκε από το Δικαστήριο, αφορούσε την τυπική διαδικασία και δεν αφορούσε το δικαίωμα που εγγυάται το άρθρο 6 της Συμβάσεως, ήτοι το δικαίωμα του κατηγορουμένου να δικαστεί από ανεξάρτητο και αμερόληπτο δικαστήριο και ανεξάρτητους και αμερόληπτους δικαστές.

55.- Ειδικότερα, ο Άρειος Πάγος έκρινε ότι η παραβίαση, η οποία διαπιστώθηκε από το Δικαστήριο, δεν είχε επηρεάσει το χαρακτήρα της δίκαιης δίκης της διαδικασίας και δεν είχε αρνητικό αντίκτυπο στην εκτίμηση των δικαστών του Πλημμελειοδικείου. Η παραβίαση αυτή αποτελούσε τετελεσμένο γεγονός και εκκαλύπτετο από την αρχή δεδουλευμένου της αποφάσεως του Αρείου Πάγου, η οποία

απέρριψε το μέσο της αναιρέσεως, που το Δικαστήριο δέχθηκε εν συνεχεία. Η καταδικαστική απόφαση, η οποία δεν αναιρέθηκε από τον Άρειο Πάγο κατά τη διάρκεια της πρώτης διαδικασίας δεν εδύνατο να αναιρεθεί αναδρομικώς. Ο λόγος που αφορά την παράνομη σύνθεση του δικαστηρίου απορρίφθηκε από τον Άρειο Πάγο κατά την πρώτη διαδικασία και η απόφαση αυτή δεν δύναται να αμφισβητηθεί μετά την απόφαση του Δικαστηρίου.

56.- Οι προαναφερόμενοι λόγοι, οι οποίοι εκτέθηκαν στον Άρειο Πάγο, συνιστούν, κατά την γνώμη του Δικαστηρίου, ερμηνεία του άρθρου 525 του Κώδικα Ποινικής Δικονομίας. Σύμφωνα με την ερμηνεία που δόθηκε από τον Άρειο Πάγο στο προαναφερθέν άρθρο 525, οι παρατυπίες της διαδικασίας, όπως αυτές που διαπιστώθηκαν εν προκειμένω δεν συνεπάγονται αυτοδικαίως την επανάληψη της διαδικασίας. Το Δικαστήριο εκτιμά ότι αυτή η ερμηνεία του εφαρμοστέου Ελληνικού δικαίου, η οποία έχει ως αποτέλεσμα τον περιορισμό των περιπτώσεων επαναλήψεως των ποινικών διαδικασιών που έχουν κριθεί οριστικώς ή τουλάχιστον της υπαγωγής σε κριτήρια που εμπίπτουν στην κρίση των εθνικών δικαστηρίων, δεν φαίνεται αυθαίρετη. Σημειώνει ότι η ερμηνεία αυτή ενισχύεται από την πάγια νομολογία του Δικαστηρίου, σύμφωνα με την οποία η Σύμβαση δεν εγγυάται το δικαίωμα επανάληψης της διαδικασίας ή άλλων μορφών προσφυγής επιτρέποντας την ακύρωση ή την αναθεώρηση των οριστικών δικαστικών αποφάσεων και από την έλλειψη ομοιόμορφης προσέγγισης μεταξύ των Κρατών μελών όσον αφορά τους τρόπους λειτουργίας των υφιστάμενων μηχανισμών επαναλήψεως (προαναφερθείσα απόφαση *Moreira Ferreira* (αριθ. 2), §§ 90 - 91).

57.- Το Δικαστήριο σημειώνει ότι ο Άρειος Πάγος έκρινε ότι η απόφαση του 2011 δεν έθετε υπό αμφισβήτηση την ανεξαρτησία ή την αμεροληψία της συνθέσεως του δικαστηρίου, το οποίο εξέδωσε την επίδικη απόφαση ούτε τη δίκαιη δίκη της διαδικασίας στο σύνολό της.

58.- Λαμβάνοντας υπ' όψιν το περιθώριο κρίσεως, το οποίο διαθέτουν οι εθνικές αρχές στην ερμηνεία των αποφάσεων του Δικαστηρίου υπό το πρίσμα των σχετικών με την εκτέλεση αρχών (βλ., *mutatis mutandis*, *Emre κατά Ελβετίας* (αριθ. 2), υπ' αριθμόν 5056/10, § 71, 11 Οκτωβρίου 2011), εκτιμά ότι δεν είναι απαραίτητο να αποφανθεί σχετικά με το κύρος της ερμηνείας που δόθηκε από τον Άρειο Πάγο στην από 18 Ιανουαρίου 2013 απόφασή του. Πράγματι, του αρκεί να βεβαιωθεί ότι η απόφαση αυτή δεν χαρακτηρίζεται από αυθαιρεσία υπό την έννοια της παρανόησης ή κακής ερμηνείας από τους δικαστές του Αρείου Πάγου της αποφάσεως, η οποία εκδόθηκε από το Δικαστήριο (προαναφερθείσα απόφαση *Bochan* (αριθ. 2), §§ 63 - 65 και προαναφερομένη απόφαση *Moreira Ferreira* (αριθ. 2), άρθρο 96).

59.- Μολονότι δεν συμμερίζεται αναγκαστικώς όλα τα στοιχεία της ανάλυσης της αποφάσεως της 18^{ης} Ιανουαρίου 2013, το Δικαστήριο δεν μπορεί να καταλήξει στο συμπέρασμα ότι η ανάγνωση από τον Άρειο Πάγο της αποφάσεως, η οποία εκδόθηκε από το Δικαστήριο το 2011 ήταν, στο σύνολό της, αποτέλεσμα εμφανούς πλάνης περί τα πραγματικά περιστατικά ή περί του δικαίου, καταλήγοντας σε «αρνησιδικία » και, ως εκ τούτου, σε εκτίμηση χαρακτηριζόμενη από αυθαιρεσία.

60.- Κατά συνέπεια, το Δικαστήριο καταλήγει στην μη παραβίαση του άρθρου 6 της Συμβάσεως.

II.- ΩΣ ΠΡΟΣ ΤΙΣ ΑΝΑΦΕΡΘΕΙΣΕΣ ΠΑΡΑΒΙΑΣΕΙΣ ΤΟΥ ΑΡΘΡΟΥ 46 ΤΗΣ ΣΥΜΒΑΣΕΩΣ

61.- Ο προσφεύγων ισχυρίζεται περαιτέρω ότι η απόρριψη από τον Άρειο Πάγο του αιτήματος επαναλήψεως συνεπάγεται επίσης παραβίαση του άρθρου 46 της Συμβάσεως, δεδομένου ότι πρόκειται εκεί για άρνηση εκτέλεσης της αποφάσεως του Δικαστηρίου του 2011.

62.- Το Δικαστήριο υπενθυμίζει ότι, αν δεν εγείρεται στο πλαίσιο της « διαδικασίας επί παραλείψει », η οποία προβλέπεται από το

άρθρο 46 §§ 4 και 5 της Συμβάσεως, το ζήτημα της τηρήσεως από τα Υψηλά Συμβαλλόμενα Μέρη των αποφάσεων του διαφεύγει της αρμοδιότητάς του (προαναφερθείσα απόφαση *Bochan* (αριθ. 2), § 33).

63.- Κατά συνέπεια, στο μέτρο που ο προσφεύγων καταγγέλλει παράλειψη αποκαταστάσεως της παραβιάσεως του άρθρου 6 § 1, η οποία διαπιστώθηκε από το Δικαστήριο με την απόφαση του, του έτους 2011, το Δικαστήριο δεν είναι αρμόδιο *ratione materiae* για την εξέταση του εν λόγω παραπόνου (βλ. *mutatis mutandis*, προαναφερομένη απόφαση *Moreira Ferreira* (αριθ. 2), § 103).

ΓΙΑ ΤΟΥΣ ΛΟΓΟΥΣ ΑΥΤΟΥΣ
ΤΟ ΔΙΚΑΣΤΗΡΙΟ
ΟΜΟΦΩΝΩΣ

1.- *Κηρύττει* την προσφυγή παραδεκτή σχετικά με το παράπονο το οποίο αντλείται από το άρθρο 6 § 1 της Συμβάσεως και σύμφωνα με τα οποία ο προσφεύγων δεν έτυχε δίκαιης δίκης ενώπιον του Αρείου Πάγου κατά την διαδικασία, η οποία οδήγησε στην από 18 Ιανουαρίου 2013 απόφαση και απαράδεκτη για το επί πλέον

2.- *Αποφαίνεται* ότι δεν υπάρχει παραβίαση του άρθρου 6 § 1 της Συμβάσεως

Συνετάγη στη γαλλική γλώσσα, μετά κοινοποιήθηκε εγγράφως την 6^η Σεπτεμβρίου 2018 κατ' εφαρμογή του άρθρου 77 §§ 2 και 3 του Κανονισμού.

Renata Degener
Γραμματέας

Kristina PARDALOS
Πρόεδρος

Ακριβής μετάφραση από το συνημμένο γαλλικό έγγραφο
Μεταφράστρια Ε. Παπαμαύρου